

ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ

ਮੰਗਲਵਾਰ, 4 ਫਰਵਰੀ 2025

ਗੰਗਾ-ਜਮੁਨੀ ਤਹਿਜ਼ੀਬ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ

ਕੁੱਝ ਮੇਲੇ ਅੰਦਰ ਭਗਦੜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਨੇ ਲੋਕ ਮਰੇ ਜਾਂ ਸਵਰਗ ਸਿਧਾਰੇ, ਇਸ ਦੀ ਚਿੱਤਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੌਂਕਾਂ ਕਾਰਨ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਿੱਕੀ ਨਾ ਪਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਹੀ ਇਸ਼ਨਾਂ ਮੌਕੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਛੱਲ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਜੋੜ-ਮੇਲੇ ਦੇ 'ਬੇਸਿਸਲ' ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਯੋਗੀ ਆਦਿਤਿਆਨਾ ਦੇ ਕਸੀਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਭਗਦੜ ਮਚੀ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਵਾਹਦਾਨੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਭੱਜੇ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਸ਼ਿਦਿਆਂ ਨੇ ਜਿਸ ਤੱਤ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿੱਠ੍ਹ ਵਕਤ ਦੇ ਮਾਰਿਆਂ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿੱਤੇ, ਇਹ ਅਦੁੱਤ ਸੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰਿਆ, ਜਦੋਂ ਮੇਲੇ ਦੇ ਸੁਰੂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਮੇਲੇ ਤੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਲਈ ਅਲਾਟਮੈਟ ਸਮੇਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਅਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਬਾਬੀਕਾਰ ਲਈ ਅਖੀਂ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪੁਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਓਤਿਸ਼ਪੀਠ ਦੇ ਸੰਕਰਾਚਾਰੀਆ ਅਵਿਮੁਕਤੇਸ਼ਵਰਾਨੰਦ ਨੇ ਤਾਂ ਮੇਲਾ ਸੁਰੂ ਹੋਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਾ ਗਲੋਬਾਲ ਨੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ 40 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਤੀਰੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਇਥੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਕੰਬ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਇਥੇ ਕੀ ਕੰਮ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਕ੍ਰਿਸਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਾਣਾ' ਸੋਚਾਈ ਇਹੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਭਗਦੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਹਾਬਾਦ (ਪ੍ਰਾਗਰਾਜ) ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਗੰਗਾ ਵਾਡੀ, ਜਿਹੜੀ ਨਫਰਤ ਦੀਆਂ ਸੱਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਈ। ਉਸ ਰਾਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੇ ਅਜਾਦ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੁਸ਼ੀਲ ਮਾਨਵ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਸਹਿਜੀ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗੰਗਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਘਰ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਸਾਕਥੀ ਸੱਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਇਥੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨੂੰ ਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਕ੍ਰਿਸਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਾਣਾ' ਸੋਚਾਈ ਇਹੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

'ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੁਸਲਿਮ ਮਹਿਲ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਮੁੜੋਫ਼ਰ ਬਾਗੀ ਢੱਗੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਬੈਗੀਕੇਡ ਲਾ ਕੇ ਕੰਬ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਘਰਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਿਕਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਭਗਦੜ ਮਚੀ ਤੋਂ ਪੁਲਸ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਭਗਦੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਹਾਬਾਦ (ਪ੍ਰਾਗਰਾਜ) ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਗੰਗਾ ਵਾਡੀ, ਜਿਹੜੀ ਨਫਰਤ ਦੀਆਂ ਸੱਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਈ। ਉਸ ਰਾਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੇ ਅਜਾਦ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੁਸ਼ੀਲ ਮਾਨਵ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਸਹਿਜੀ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗੰਗਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਘਰ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਸਾਕਥੀ ਸੱਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਇਥੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨੂੰ ਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੁਸਲਿਮ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਕ੍ਰਿਸਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਾਣਾ' ਸੋਚਾਈ ਇਹੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਭਗਦੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਹਾਬਾਦ (ਪ੍ਰਾਗਰਾਜ) ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਗੰਗਾ ਵਾਡੀ, ਜਿਹੜੀ ਨਫਰਤ ਦੀਆਂ ਸੱਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਘਰ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਸਾਕਥੀ ਸੱਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਇਥੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨੂੰ ਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੁਸਲਿਮ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਕ੍ਰਿਸਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਾਣਾ' ਸੋਚਾਈ ਇਹੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਭਗਦੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਹਾਬਾਦ (ਪ੍ਰਾਗਰਾਜ) ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਗੰਗਾ ਵਾਡੀ, ਜਿਹੜੀ ਨਫਰਤ ਦੀਆਂ ਸੱਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਘਰ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਸਾਕਥੀ ਸੱਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਇਥੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨੂੰ ਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੁਸਲਿਮ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਕ੍ਰਿਸਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਾਣਾ' ਸੋਚਾਈ ਇਹੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਭਗਦੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਹਾਬਾਦ (ਪ੍ਰਾਗਰਾਜ) ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਗੰਗਾ ਵਾਡੀ, ਜਿਹੜੀ ਨਫਰਤ ਦੀਆਂ ਸੱਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਘਰ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਸਾਕਥੀ ਸੱਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਇਥੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨੂੰ ਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੁਸਲਿਮ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਕ੍ਰਿਸਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਾਣਾ' ਸੋਚਾਈ ਇਹੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਭਗਦੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਹਾਬਾਦ (ਪ੍ਰਾਗਰਾਜ) ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਗੰਗਾ ਵਾਡੀ, ਜਿਹੜੀ ਨਫਰਤ ਦੀਆਂ ਸੱਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਘਰ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਸਾਕਥੀ ਸੱਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਇਥੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨੂੰ ਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੁਸਲਿਮ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਕ੍ਰਿਸਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਾਣਾ' ਸੋਚਾਈ ਇਹੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਭਗਦੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਹਾਬਾਦ (ਪ੍ਰਾਗਰਾਜ) ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਗੰਗਾ ਵਾਡੀ, ਜਿਹੜੀ ਨਫਰਤ ਦੀਆਂ ਸੱਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਘਰ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਸਾਕਥੀ ਸੱਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਇਥੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ

